

Maranatha Mare

juli 2025

Jaargang 52 No 6

De weg van de hoop

Diep in onszelf dragen wij de hoop.
Als dat niet het geval is,
is er geen hoop meer.

Hoop is een kwaliteit van de ziel
en hangt niet af
van wat er in de wereld gebeurt.

Hoop is niet voorspellen
of vooruitzien.
Het is een gerichtheid van de geest,
een gerichtheid van het hart,
voorbij de horizon verankerd.

Hoop
in deze diepe en krachtige betekenis
is niet hetzelfde als vreugde
omdat alles goed gaat
of bereidheid je in te zetten
voor wat succes heeft.

Hoop is ergens voor werken
omdat het goed is,
niet alleen
omdat het kans van slagen heeft.

Hoop is niet hetzelfde als optimisme.
Evenmin de overtuiging
dat iets goed zal aflopen.
Wel de zekerheid dat iets zinvol is
ongeacht de afloop,
het resultaat.

Václav Havel (1936 - 2011)

'n Ontvouende geheel

Dit is winter op die oomblik in Suid-Afrika. Ons bibber en soek graag 'n stukkie son wat ons koue hande en voete salig warm kan maak. Winter beteken dat ons tuine se grasperke geel-bruin is, en dat die takke gestroop is van hulle groen blare. In die Christelike kerklike jaar is dit egter juis nou “groen-tyd”. In die natuur simboliseer groen “lewe”. In die Kerk is dit ook só: die groen van “koninkrykstyding”, die tyd wat na Paasfees, Hemelvaart en Pinkster aanbreek, simboliseer die groei van God se koninkryk en die vooruitgang van die goeie nuus van die Evangelie. Omdat dit in Suid-Afrika winter is terwyl ons in die Kerk die “groen tyd” het, sou mens kon sê dat hierdie tyd 'n tipe teenstrydige tyd is waar dood en lewe tegelyk teenwoordig is. Dit was die 5de eeuse mistikus, Benediktus, wat op 'n keer gesê het: “Hou die dood daagliks voor oë, want dit is die sleutel tot 'n vol lewe”. Daarmee het hy te kenne gegee dat 'n vol lewe beteken dat ons, ons eie sterflikheid moet onthou en daarvoor nadink. Wanneer ons dit doen, dan kry die kortstondigheid van ons lewe 'n ander betekenis en dan besef ons dat ons aan die hier en nou waarde moet heg, nie net aan “eendag” nie. Die manier waarop Benediktus die viering van lewe en die werklikheid van die dood met mekaar in verband bring, lees 'n mens ook raak in 'n gedig van die Afrikaanse digter, Antjie Krog, waar sy oor sterflikheid skryf:

*om waaragtig te leef is om die sterflike lief te hê
asof dit jou hart en jou niere is, die asem in jou neus
die kern van jou tong
en, wanneer dit tyd is om die geliefde liggaam te laat gaan,
dit te laat gaan*

Benediktus en Antjie Krog se woorde, en die manier waarop hulle ons sterflikheid beskryf en bedink het, het op 'n heel werklike manier my lewe getref toe my moeder nou pas middel Junie oorlede is. Junie en Julie is die tyd van winter en die dood, maar dit is ook die tyd van die koninkryk en lewe. Met haar dood besef ek weer hoe onbeholpe ons as mense met die dood is. Ons probeer die regte woorde vind om mekaar te troos, en ons probeer soms vanuit geloof antwoorde soek – terwyl daar dikwels nie genoeg woorde, óf antwoorde bestaan nie. Ons reaksies is ook eg menslik, maar vir die soveelste keer besef ek dat ons nie genoeg oor die dood nadink of met mekaar oor ons eie sterflikheid praat nie. Dit is asof ons tot op die laaste oomblik bly glo dat nie ons, of ons naastes sal sterf nie. In daardie selfde gedig van haar, “Verlange – radeloos en sonder einde”, beskryf Antjie Krog wat hulle gedink en ervaar het, met háár ma se dood:

*die dood het uiteindelik sy gesig kom wys
en bloed van my bloed gevat
toe die oproep kom wat mens altyd weet sal kom
was dit die skielike geur van tambotie en kanferolie
van groenvye en rivierwater soos 'n omhelsing om ons
langs die grensdrade van ons eie sterflikheid voel ons
hoe die koue teen ons bene opslaan, hoe ons soos drenkelinge wieg
- weerloos teen die deurdagtheid van die dood
om waaragtig te leef is om die sterflike lief te hê
asof dit jou hart en jou niere is, die asem in jou neus
die kern van jou tong
en, wanneer dit tyd is om die geliefde liggaam te laat gaan,
dit te laat gaan
ons laat jou gaan, liewe Ma
ons kameraad
op die palms van ons ontoereikende liefde*

Antjie Krog verwoord iets van ons almal se weerloosheid wanneer ons die dood bedink en die dood van 'n geliefde ervaar, maar sy verwoord ewe veel dat rus gegun word en dat daardie persoon nie om selfsugtige redes aan die lewe gehou word nie. Hartverskeurend is dit wel. Maar, soos ek tydens my ma se roudiens gesê het: “Binne my geloofsverbeelding – wat hopelik ver verby my menslike perspektief strek – wens ek vir my ma (in die woorde van die Afrikaanse filosoof, Wilhelm Jordaan) 'n ontmoeting “met 'n ontvouende geheel wat met ontroering en in geloof ‘God’ genoem word”. In hierdie sin waag ek dan om iets oor die hemel te sê, al leen ek weer woorde, hierdie keer van die 12de eeuse digter, *Dante*. In sy *Paradiso* ('n deel van sy *Divine Comedy* wat oor die Paradys handel), beskryf hy die hemel as “the love that moves the sun and other stars”. My ma se lig, soos die sterre waarna sy altyd gereik het, strek nou ligjare verder as die bron daarvan. In daardie wete vertrou ek haar toe aan die misterie én die sekerheid van God se lig en liefde.”

Ons bestaan is altyd een van teenstrydigheid. Teenstrydigheid is egter nie iets negatief nie. Dit is wat dit is. As geloofsgemeenskap van God is dit ons taak om mekaar by te staan sodat ons binne ons mooi én gebroke werklikheid in 'n Groter Perspektief balans, hoop en berusting vind.

Tanya van Wyk

Junie 2025

Gemeentenieuws

- De moeder van Tanya, Wilna van Wyk (geboren 19/07/1950) is overleden op 11/06/2025, na een korte ziekbed. Haar uitvaart vond plaats in onze kerk op Dinsdag 23 juni, onder leiding van Tanya. De thema van de dienst was een mantra die Wilna (stewardess van beroep) aan haar kinderen voor hield:

per aspera, ad astra
through hardships to the stars

Onze gedachten en gebeden gaan uit naar Tanya en Dirk, broer van Wilna en de rest van de familie.

- Onze Linda Steinmann (geboren 23/8/1936) is op 30/6/2025 overleden. Onze gedachten en gebeden gaan uit naar Richard Steinmann, die nog aansterkt na zijn operatie.
- Marjan van Zee is steeds aan het revalideren om haar heup weer functioneel te krijgen., voorlopig moet zij het doen met een rolstoel. Sterke Marjan, wij hopen om je in de toekomst weer in de kerk te zien.
- Anja Smit was twee weken in het ziekenhuis met hart klachten. Zij is nu weer thuis in Oranjehof, en haar dochter Leoni is op bezoek uit Nieuw Zeeland om haar moeder te helpen. Onze gedachten en gebeden gaan uit naar Anja en haar kinderen en familie.
- Anton Verhoogt, zoon van Willem en Elly Welling, broer van Anita Andeweg-Verhoogt en Paul Verhoogt is op 42 jarige leeftijd overleden in een motor ongeluk. Hij laat zijn vrouw Nicole en drie jonge kinderen achter. Onze gedachten gebeden gaan uit naar Nicole en de uitgebreide familie, dit is niet te bevatten.
- Eddie de Jong had ademnood en is een week in het ziekenhuis geweest om grondig uit te zoeken wat er aan de hand is. Na aanleiding van de bevindingen, is Eddie aan de slag met medicijnen en leefstijl aanpassingen. Hij zal daarmee verbetering in zijn longfunctie maken en zodoende ook zijn hart beschermen.
- Ellen van der Kuil is helaas weer op een kanker behandeling traject waar bestraling en orale chemo medicijnen aan te pas komen. De bestraling liep goed af, maar de eerste ronde medicijnen zorgde voor een flinke allergische reactie. Binnen kort zal de tweede poging met nieuwe medicijnen beginnen. De kanker bloed telling gaat gelukkig wel naar beneden, er is vooruitgang.

Eendag as ek groot is, wil ek 'n brandweerman wees...

Op die koudste Dinsdag van die jaar so twee weke gelede, is hierdie kinderdroom van my verwesenlik. Ons tuinman het kom sê dat die versorgers van die tehuis vir verswakte bejaardes oorkant die pad om hulp skreeu omdat daar 'n brand by hulle is.

Vanaf die voordeur sien ek hoë vlamme in hul sitkamer. Ek gryp die brandblusser in ons kombuis en saam met die tuinman haas ek my na oorkant die straat. Terwyl ek baie vinnig stap (die hardloop ding doen ek lankal nie meer nie), bel ek my vrou se oudste seun. Hy is een van daardie parate mense wat kontakte op al die regte plekke het. Jannie, kry hulp, die ouetehuis brand!, was al wat ek gesê het.

In die sitkamer van die ouetehuis, gelukkig op 'n leiklipvloer, staan 'n gasverwarmer met vlamme wat sowat 'n meter hoog bokant die verwarmer uittoring. Soos Riempies die Recce, pluk ek met mening die ringetjie uit my brandblusser, mik na die basis van die vlamme soos ek in die jeugweerbaarheidsklas 50 jaar gelede geleer is en trek die sneller. Niks. Nie eers 'n pffft nie. Later sou ek sien dat die brandblusser laas in 1999 gediens is. Toe skop die paniek in. Ek besef dat die gasbottel enige oomblik kan ontplof en daar is agt verswakte bejaardes in die huis. Ekself was omtrent 'n meter van die brandende verwarmer af. Die personeel bied hul brandblusser aan, maar sê dat hy nie werk nie. Wat hulle gedoen het, weet ek nie maar die hele brandblusser is spierwit geys. Ek vat toe maar die yskoue brandblusser en trek sy sneller. Êrens, definitief nie by die tuit wat daarvoor bedoel is nie, kom 'n stroom gas uit en ek kry genadiglik die vlamme geblus, maar die gas bly by die bottel uitblaas.

Net toe kom 'n brandweerbakkie van een van die sekuriteitsmaatskappye aan. Ons kon die verwarmer buitentoe vat en die bakkieman het dit met water laat afkoel sodat ons die gas kon toedraai. 'n Paramedikus het opgedaag en vasgestel dat al die bejaardes ongedeerd is. Die metro se brandweerwa het omtrent 'n uur later aangekom.

Ek vertel die gebeure nie om te probeer wys hoe groot 'n held ek is nie, alhoewel ek dit vir 'n wyle oorweeg het om my toga in te ruil vir 'n rooi mantel en my onderbroek aan die buitekant te dra nes Superman. Ek het wel uit die hele petalje 'n paar lesse geleer wat ek dink baie nodig is:

- Sorg dat jy 'n brandblusser het wat gereeld gediens word en in 'n goeie werkende toestand is. Ek het terstond vir my 'n droëpoeierbrandblusser vir onder R300 by 'n bekende aanlynwinkel gekoop.

- Sien toe dat almal in die huis weet waar die brandblusser is en hoe om dit te gebruik.
- Kl het my gehelp om te onthou dat 'n mens water slegs gebruik om hout-, papier- en materiaalvure te blus. Jy moet onder geen omstandighede gas- of elektriese vure met water probeer blus nie. Daarvoor het jy 'n brandblusser nodig.
- Smoor eerder 'n pan olie wat op die stoof brand met 'n dik kombers. Laaste, maar nie die minste nie, sorg dat jy 'n Jannie ken wat jy kan bel as daar moeilikheid is!

Ds Etienne Fourie (Emeritus/Benoryn)

https://nhka.org/wp-content/uploads/2025/06/Blitspos-2025_06_26.pdf

Als de vijgenboom niet bloeit

Wie Bijbelvast is, heeft waarschijnlijk meteen een idee waar de titel boven deze blog vandaan komt: uit Habakuk. Daar staat een opvallende tekst, helemaal aan het slot van het boek van deze oudtestamentische profeet. In heel het hoofdstuk beklagt hij zijn nood over de rampen en verschrikkingen die God afstuurt op de volken. Maar dan ineens is er een vreemde wending. Dan zegt Habakuk:

al sta ik te trillen op mijn benen, al bloeit de vijgenboom niet en groeit er geen koren op het land – dan nóg zal ik juichen voor de HEER.

Hoe kán dit?

Habakuk leefde rond 600 voor Christus, in het zuidelijke koninkrijk, Juda. In zijn tijd probeerden de Chaldeeën – de Babyloniërs – dat koninkrijk te veroveren. Habakuk legt dat uit als straf van God (Habakuk 1:12). Wat zo'n verovering betekent? Daar hebben onze ouders, opa's en oma's en overgrootouders meer idee van dan wijzelf. Wij leven al 80 jaar in vrede en vrijheid. Zij, onze voorouders, maakten de bezetting mee die 85 jaar geleden begon, op 10 mei 1940. Zij hebben de angsten, verschrikkingen, terreur en ontberingen van de oorlog in hun eigen leven ervaren.

Kun je in zulke vreselijke omstandigheden tóch blijven hopen, geloven, ja zelfs juichen voor God? Zoals Habakuk doet aan het slot van zijn klaaglied? Eerlijk gezegd kon ik me dat niet goed voorstellen. Totdat ... mijn vrouw in het ziekenhuis terechtkwam met een serieus gezondheidsprobleem. Gelukkig was dat behandelbaar, maar ze moest zich wel verhouden tot haar zieke lichaam. Muziek bracht verlichting en troost. Ze ontdekte een wonderschoon lied dat diepe indruk op haar maakte. Ze liet het me horen en ook ik werd er stil van: ['Even when He is silent'](#).

De tekst, hoe kort ook, raakte ons tot in onze ziel:

I believe in the sun even when it's not shining.

I believe in love when I feel it not.

I believe in God even when He is silent.

Een tekst op de muur

De muziek is van de Noorse componist Kim André Arnesen. Maar die indringende tekst, waar komt die vandaan? Een dominee heeft er onderzoek naar gedaan en ontdekte het verhaal erachter – een verhaal uit 1946.*

Katholieke padvindsters in Keulen hadden ondergrondse gangen ontdekt, die al jaren ongebruikt waren. Die konden dienen als schuilplaats om aan de Gestapo (de geheime politie van het nazibewind, PS) te ontsnappen. Op een gegeven moment hielden zich hier tijdens de oorlog negen Joodse vluchtelingen vier maanden schuil, zonder gepakt te worden. Op de muur van een van de ondergrondse kamers was geschreven: 'Ik geloof in de zon, ook al is het donker; ik geloof in God, ook al is Hij stil; ik geloof in naastenliefde, ook al kan die zich niet openbaren.'

Het is dus mogelijk om in dreigende en ronduit gevaarlijke omstandigheden toch hoopvol te blijven. Dat blijkt uit deze tekst op die ondergrondse Keulse muur. Zelfs dan kan een mens vertrouwen en vreugde ervaren. Net als je bij Habakuk leest aan het slot van zijn klaaglied.

Hoe dan?

Misschien vraag je je af: maar hoe gaat dat dan? Hoe komt een mens zover? Daar is, denk ik, geen algemeen antwoord op. Vertrouwen bewaar je – net als vreugde – niet in de koelkast om het eruit te halen als je het nodig hebt. Het is iets dat diep van binnen kan groeien, op een heel persoonlijke manier.

Regelmatig de stilte opzoeken of mediteren helpt. Ook het doen van 'schaduwwerk' helpt – zie mijn [blog over de Psalmen](#). Maar zoals je bij de oorsprong van een rivier, onderin een meertje, niet kunt ontdekken waar het opwellende water nou precies vandaan komt, zo lukt dat ook niet met vertrouwen. Evenmin met vreugde of liefde. Toch zijn ze er, alle drie, en ze brengen een mens tot bloei.

Dus, laten we beginnen om naar vertrouwen en vreugde te verlangen en ons erop te richten. Ook al bibberen we vanbinnen, net als Habakuk (3:16). Juist in onze onzekere tijd, met een oorlog niet ver weg, in een land vol verdeeldheid en met een chaotische wereld om ons heen.

Peter Siebe

<https://www.debijbel.nl/berichten/als-de-vijgenboom-niet-bloeit>

*) Het verhaal gaat terug op een artikel van 26 juni 1945 in een Zwitserse krant; zie <https://www.debisimons.com/the-true-story-behind-the-text-of-even-when-he-is-silent/>

Verstaan

Bij Handelingen 2:1-13

Laatst ging het weer eens mis. Ik had een afspraak met de fysiotherapeut om kwart voor vier. Dacht ik. Hij verwachtte mij een kwartier eerder. Als zoiets concreets als het bepalen van een tijdstip al vatbaar is voor misverstaan, hoe moeilijk is het dan eigenlijk te spreken en te schrijven over God? Hoe kan ik dat zó doen dat het te verstaan is? Het Pinksterverhaal roept die vraag nog sterker op. Daar spreken de leerlingen van Jezus in een grote menigte met mensen uit diverse landen en streken en ieder verstaat hen in zijn eigen taal! Het is compleet tegengesteld aan mijn ervaring.

Woorden brengen al gauw scheiding, verhullen, scheppen afstand. Ze timmeren dicht, ze kleuren in, ze beperken. Ze brengen de hoorder vaak naar zijn verstand. Je gaat nadenken over wat je gehoord hebt. Maar ons verstand is maar beperkt. In ieder geval te beperkt om iets te bevatten van God.

Hoe kan ik zó spreken dat iedereen het verstaat? Misschien is de vraag niet helemaal juist. Misschien is het beter je af te vragen: hoe kan ik zó spreken dat iedereen tot verstaan komt – tot verstaan van zichzelf, van het eigen leven, van God. Hoe kan ik zó spreken dat er een ruimte ontstaat, waarin je jezelf dieper kunt gaan verstaan, waarin je stap voor stap kunt gaan bevatten wat er met je gebeurt, waar het heen gaat met jou.

Deze ruimte moet veilig voelen. Veilig genoeg om maskers af te doen. Om alles af te leggen waarmee jij je naakte kwetsbaarheid omhult en waarmee je iedereen, ook God, op afstand houdt. Een ruimte, waarin je jezelf kunt zien zoals je bent. En waarin je jezelf durft te laten zien zoals je bent. In alle broosheid, tekortschieten, pijn. Hoe kunnen wij zo'n ruimte voor elkaar maken? Hoe kunnen wij zo'n ruimte voor elkaar zijn?

Misschien zijn woorden eigenlijk niet zo geschikt om zo'n ruimte te scheppen. Of misschien alleen in de context van de liturgie of bijvoorbeeld het tastende zoeken dat poëzie doet of een goed gesprek met een vriend. In die taal is deze ruimte misschien beter te ervaren. Ruimte om te reiken naar dat geheim dat in de diepte van ons leven te vinden is. Misschien dat de open, transparante, ijle woorden van poëzie beter in staat zijn om een poort te vormen tot die ruimte, tot dat geheim.

Of misschien moeten we onze toegang zoeken in andere kunstvormen. Beeldende kunst, architectuur, muziek. Op een heel andere manier, in een heel andere taal, roepen deze kunstvormen soms deze ruimte op. Je blik gaat automatisch naar binnen. Je gaat open, je wordt ontvankelijk en mildheid wordt opgeroepen.

Of misschien moeten we nog dieper zakken en zeggen dat vooral de roerloosheid, de leegte, de stilte van de ziel toegang biedt tot het geheim dat God is, dat geheim dat alles voortbrengt en alles doortrekt. De stilte als poort. En misschien is het daar, in de diepte van de menselijke ziel, dat God zelf tot je spreekt. Puur, persoonlijk. In taal die jij verstaat en die jou tot verstaan doet komen.

Marga Haas

<https://margahaas.nl/parelduiken-in-de-bijbel/>

Dienstrooster juli 2025			
	zondag 6 juli	zondag 13 juli	zondag 20 juli
1	Ferry van der Kuil	Eddie de Jong	Jan Willem Hoorweg
Bloemen	Ellen van der Kuil	Joke de Jong	Helena Nieuwoudt
Trakteren			
Koffie		Priscilla Ndlovu	
	zondag 27 juli		
1	Emmy Reinten		
Bloemen	Emmy Reinten		

Agenda juli 2025		
dinsdag 1 juli	9:00-13:00	Kerkkantoor
zondag 6 juli	10:00	Eredienst Ds. Y Dreyer
dinsdag 8 juli	9:00-13:00	Kerkkantoor
zondag 13 juli	10:00	Eredienst Ds. Y Dreyer Koffiedrinken
dinsdag 15 juli	9:00-13:00	Kerkkantoor
zondag 20 juli	10:00	Eredienst Ds. Y Dreyer
dinsdag 22 juli	9:00-13:00	Kerkkantoor
zondag 27 juli	10:00	Eredienst Ds. Y Dreyer
dinsdag 29 juli	9:00-13:00	Kerkkantoor

Verjaardagen juni 2025		
donderdag 3 juli	Reni Dries	083 229 2655
dinsdag 8 juli	Minnekus Knoester	
donderdag 10 juli	Nick Knoester	083 411 2994
donderdag 10 juli	Arie Spoon	072 295 6643
maandag 14 juli	Anafi Moyo	
vrijdag 18 juli	Anja Smit	083 650 0024
zondag 20 juli	Loes Dibb	079 027 2185
maandag 21 juli	Marco van Wieringen	082 940 9696
vrijdag 25 juli	Marjan van Zee	072 133 4836
zaterdag 26 juli	Henk Smal	082 923 7647
zondag 27 juli	Helena Nieuwoudt	

MARANATHA KERK	
Webadres	http://www.nlgemeente.co.za
Facebook	http://tinyurl.com/FBMaranatha
Straatadres	Sherborneeweg 3, PARKTOWN
Postadres	Nederlandsprekende Gemeente Postbus 84552 GREENSIDE 2034
Predikante	Ds Yolanda Dreyer 082 893 2104 yolanda.dreyer@up.ac.za
Kerkkantoor Dinsdag ochtend 09h00 – 13h00	Joke de Jong 072 443 3535 nlgemeente@mweb.co.za
Bank Details	Beneficiary: Ned. Hervormde Kerk Nedbank Current Account 1979 316872 Branch: Nedbank Fox Street, Code 190805 Code 198765 for online payments
Scriba Redactrice Mare	Ellen van der Kuil 083 626 3272 evdkuil@gmail.com
Kassier	Marco van Wieringen 011 442 9696 marcovw@mweb.co.za
Koster	Ferry van der Kuil 082 336 1035 Ferdi@estruct.co.za
Organist	Johan van Staden 082 928 5874 jvstaden@protonmail.com